

1. Сучасні технології управління навчальним процесом з топографічної анатомії і оперативної хірургії слугують основою творчої саморегуляції кожного студента.

2. Технологія управління навчальним процесом сприяє глибшому засвоєнню матеріалу, ґрунтовнішому опануванню практичними навичками, а також якісній підготовці лікарів для охорони здоров'я населення України, ближнього і дальнього зарубіжжя.

Список використаної літератури

1. Горшунова Н.К. Инновационные технологии в подготовке врача в системе непрерывного профессионального образования / Н.К. Горшунова // *Фундаментальные исследования*. – 2009. – №2. – С. 86-88.
2. Садуакасова Г.М. Использование современных информационных технологий для оптимизации учебного процесса / Г.М. Садуакасова, А.Б. Мысеке, К.С. Бекенаева // *Вестник КазНМУ: спец. выпуск*, 25-26 мая 2012. – С. 259-262.
3. Формирование клинического мышления у студентов на кафедрах оперативной хирургии в современных условиях: материалы Всероссийской учебно-методической конференции. — Пермь, 2000. – 202 с.
4. Використання інноваційних технологій при вивченні оперативної хірургії та топографічної анатомії / О.М.Проніна, С.І.Данильченко, О.Ю.Половик [та ін.] // *Матеріали наук.-практ. конф. з міжнар. участю «Інноваційні інформаційні технології у вищій медичній освіті»*. – Полтава, 2012. – С. 34-35.
5. Формування клінічного мислення у студентів при вивченні медико-біологічних дисциплін / В.Г. Черкасов, Ю.Б. Чайковський, Н.О. Мельник [та ін.] // *Матеріали Х ювіл. Всеукр. навч.-наук. конференції з міжнар. участю „Кредитно-модульна система організації навчального процесу у вищих медичних (фармацевтичному) навчальних закладах України на новому етапі”*, 18-19 квіт. 2013 року. – Тернопіль: Укрмедкнига, 2013. – Ч. I. – С. 537-538.

УДОСКОНАЛЕННЯ ЯКОСТІ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ З «ДОМЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ В ЕКСТРЕМАЛЬНИХ СИТУАЦІЯХ» І «ОСНОВ МЕДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАСЕЛЕННЯ І ВІЙСЬК»

Проніна О.М., Шевченко В.В., Коптев М.М., Білич А.М.

ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»

У статті доведено, що введення в програму підготовки студентів вищих медичних навчальних закладів дисциплін «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» і «Основи медичного забезпечення населення та військ» суттєво вдосконалюють підготовку студентів за програмою підготовки офіцерів запасу медичного фаху.

Ключові слова: медицина надзвичайних ситуацій, домедична допомога в екстремальних ситуаціях, медичне забезпечення населення та військ.

На виконання вимог Постанови Кабінету Міністрів України №143 «Про оптимізацію мережі військових навчальних підрозділів вищих навчальних закладів», доручення Міністерства оборони України №263/2/576 щодо внесення до освітньо-професійних програм підготовки медичних фахівців відповідних військово-медичних дисциплін, з метою належної організації військової підготовки студентів за програмою підготовки офіцерів запасу медичного фаху, відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок та військову службу» з 2015-2016 навчального року на другому році навчання студентів за спеціальностями «Лікувальна справа», «Педіатрія», «Медико-профілактична справа» введено нормативну дисципліну «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» замість дисципліни «Медицина надзвичайних ситуацій»; на 4 році навчання запроваджено дисципліну «Основи медичного забезпечення населення і військ» замість дисципліни «Цивільний захист».

Дисципліна «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях» базується на вивченні студентами анатомії і фізіології людини, загальної хірургії, пропедевтики внутрішньої медицини, гігієни та екології, соціальної медицини та організації охорони здоров'я й інтегрується з цими дисциплінами. Ця дисципліна закладає основи теоретичних знань і практичних навичок з організації та проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з надання домедичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та в бойових умовах.

Завданнями вивчення предмета є визначення ступеня тяжкості стану постраждалих та опанування навичками надання домедичної допомоги постраждалим і пораненим у бойових і небойових умовах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент має вміти: здійснити первинний огляд постраждалого в екстремальних і бойових умовах; зупинити кровотечу в екстремальних і бойових умовах; поновити прохідність дихальних шляхів у екстремальних і бойових умовах; надати домедичну допомогу при пораненнях, переломах, вивихах, розтягах у бойових і небойових умовах; надати домедичну допомогу при термічних і хімічних ураженнях у бойових і небойових умовах; надати домедичну допомогу при найпоширеніших невідкладних станах у бойових і небойових умовах; надати домедичну допомогу постраждалим при застосуванні засобів масового ураження в бойових умовах; здійснити медичне сортування та медичну евакуацію при виникненні масових санітарних втрат у бойових і небойових умовах; надати домедичну допомогу постражданими з ознаками бойового стресу [4].

Дисципліна «Основи медичного забезпечення населення та військ» базується на вивченні студентами навчальних дисциплін блоків гуманітарної, соціально-економічної і природничо-наукової підготовки і предметів професійної підготовки, що вивчаються впродовж 1-3 років навчання, та інтегрується з цими дисциплінами. Вона закладає основи теоретичних знань і практичних навичок з організації та проведення лікувально-евакуаційних, санітарно-гігієнічних і протиепідемічних заходів, у тому числі з організації надання первинної медичної допомоги при надзвичайних ситуаціях природного і техногенного характеру та бойових умовах.

Завдання вивчення предмета такі: знати основні принципи медичного забезпечення населення і військ; вміти класифікувати санітарні втрати військ та організувати і провести лікувально-евакуаційні заходи серед цивільного

населення і військ. Після закінчення вивчення навчальної дисципліни студент повинен уміти: планувати та організувати цивільний захист лікувального закладу; класифікувати санітарні втрати військ; організувати і провести лікувально-евакуаційні заходи серед цивільного населення і військ [4].

У результаті навчання формуються особиста відповідальність майбутніх лікарів за безпеку й обороноздатність країни, повага до Конституції України та інших законів України; необхідність свідомого виконання вимог військової присяги, статутів Збройних Сил України, наказів і директив міністра оборони України [1]. Уведення в навчальний процес вищезазначених дисциплін сприяє вихованню в студентів глибокого почуття любові до України, її народу; формуванню в майбутнього лікаря готовності працювати в складній оперативній обстановці, духовної та психологічної готовності зі зброєю в руках захищати Українську державу. Ці особисті якості необхідні майбутньому офіцеру медичної служби для грамотного навчання та виховання підлеглих, зміцнення військової дисципліни й організованості, підтримання постійної бойової готовності та професійної роботи в бойових умовах [2].

З іншого боку, введення відповідних дисциплін поставило перед колективом кафедри питання з оновлення матеріально-технічної бази, належного методичного забезпечення організації навчального процесу, самостійної аудиторної та позааудиторної і науково-дослідної роботи, удосконалення чинних і розробки нових засобів, методів, форм і технологій навчання в галузі домедичної допомоги в екстремальних ситуаціях та основ медичного забезпечення населення і військ [3; 5].

Наразі на кафедрі створені робочі навчальні програми з дисциплін «Домедична допомога в екстремальних ситуаціях», «Основы медичного забезпечення населення і військ» і проводиться активна робота з виконання вищеперерахованих завдань.

Таким чином, ураховуючи зовнішньополітичні умови, в яких нині перебуває Україна, запровадження в навчальний процес цих дисциплін є крайм актуальним і може суттєво вплинути на якість підготовки лікарів.

Список використаної літератури

1. Ждан В.М. Концептуальні положення військової підготовки майбутніх лікарів у сучасних умовах / В.М. Ждан, В.М. Бобирьов, С.М. Білаш [та ін.] // Основні напрями удосконалення підготовки медичних кадрів у сучасних умовах : матеріали навч.-наук. конфер. з міжнар. участю. — Полтава, 2015. — С. 3-5.
2. Зорій Я.Б. Військово-патріотична підготовка майбутніх офіцерів запасу в умовах навчального процесу вищого начального закладу : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія та методика професійної освіти» / Я.Б. Зорій. -Вінниця, 2011. – 24 с.
3. Шевченко В.В. Анализ результатов инновационного управления образовательным процессом на кафедре медицины чрезвычайных ситуаций с оперативной хирургией и топографической анатомией / В.В. Шевченко, Е.Н. Пронина, С.И. Данильченко [и др.] // «Scientific genesis», the 8 of August, 2014, Geneva (Switzerland). – Vol. 1. – Geneva, 2014. – С.218-224.
4. Шевченко В.В. Удосконалення практичної підготовки студентів з медицини надзвичайних ситуацій / В.В. Шевченко // Основні напрями підготовки медичних кадрів у сучасних умовах: матеріали Всеукр. навч.-наук. конф. з міжнар. участю, 26 берез. 2015 року. – Полтава, 2015. – С.264-266.
5. Accident and Emergency Medicine [Text]: study guide / Pronina O.M., Shevchenko V.V., Danylchenko S.I. // HSEE "UMSA". – Poltava: ASMI, 2015. – 141p.

ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ЯК ОДНЕ З ПРОВІДНИХ ЗАВДАНЬ ВИКЛАДАЧА ВИЩОЇ ШКОЛИ

Пустовойт Г.Л., Ярмола Т.І., Ткаченко Л.А.

ВДНЗ України „Українська медична стоматологічна академія”

Окреслено провідні напрями взаємовідносин між викладачем і студентською аудиторією, а також запропоновано шляхи їх удосконалення.

Ключові слова: методи викладання, увага, ерудиція.

Розвиток і вдосконалення системи вищої медичної освіти відповідно до сучасних вимог має забезпечити інтеграцію України у світовий науковий та освітній простір. Сучасний лікар працює в досить освіченому суспільстві, в умовах постійного оновлення інформаційного поля, тому він мусить прагнути самовдосконалення. Під час навчання майбутній спеціаліст має продемонструвати вміння отримувати і використовувати нову інформацію, тому повинні бути визначені нові вимоги до підготовки лікаря з наступною професійною реалізацією нових знань і вмінь. У суспільстві зростає попит на спеціалістів, які вміють використовувати нові методи діагностики і лікування, здатні до роботи в різноманітних системах надання медичної допомоги.

Взаємовідносини викладача зі студентами та педагогічна діяльність у цілому завжди були важливою та актуальною проблемою. Головне завдання, яке лягає на плечі викладача, стосується мотивації навчальної діяльності студентів, що спонукатиме їх до самого процесу пізнання та навчання. Необхідна організація навчальних дій таким чином, щоб вони були найбільш ефективними. Для викладача надзвичайно важлива наявність „зворотного зв'язку”, сигналів про те, як доходить до студентів матеріал, що викладається, і як він засвоюється.

Викладання – процес активний з обох боків, як із боку викладача, так і з боку студентів. Контакт між викладачем і студентською аудиторією – необхідна умова успішного викладання матеріалу. Він залежить від цікавості студентів до предмета, що вивчається, наукового та педагогічного досвіду викладача, низки методичних прийомів, якими користується досвідчений викладач, щоб тримати увагу аудиторії в „робочій напрузі”. Емоційний стан, натхнення та хвилювання викладача передаються слухачам, створюють настрій та посилюють увагу.

Сприйняття та розуміння матеріалу перебувають у прямій залежності від уваги слухачів. Задля того, щоб зосередити увагу студентів, викладач на самому початку заняття ставить перед студентами загадку, над